

„A KÖNYV, AMIT A KEZÜNKBEN TARTUNK,
EGY NÉVJEGY”

A „MAGYAR KULTURÁLIS KALAUZ” KÖTETRŐL

KÖTETBEMUTATÓ SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ:
2011. JÚNIUS 24.

Unió elnökségünk újabb hozadékát mutatjuk ma be. Az EU-elnökség alapvetően ugyan nem magáról az elnökséget adó országról, hanem az EU problémáinak megoldásáról, hatékony kezeléséről szól: az elnökséget adó országot alapvetően ennek alapján ítélik meg, s azt hiszem, ma már elmondhatjuk, hogy elnökségi teljesítményünkkel sikerült jó hírt szerezni hazánknak; de az elnökség alkalom arra is, hogy az elnökséget adó ország más oldalairól is bemutatkozzon: elmondja a világnak azt, amit a világ nem tud róla.

„NÉVJEGYÜNK”

Olyan ez a lehetőség, mint egy személyes bemutatkozás, amely az első benyomást adja valakiről. Ilyenkor a bemutatkozó a zsebéből vagy a névjegykártyatartójából névjegykártyát szokott elővenni és átadni, bemutatkozásképpen. Nos, a könyv, amit a kezünkben tartunk, egy ilyen névjegy, amelyet az unió elnökség alkalmából adtunk át partnereinknek: az ország és a nemzet névjegye.

A „Magyar kulturális kalauz” már kézbe véve is, borítójának képeivel, igényes kiállításával, súlyával, a „bűvös kocka” kicsit jelképünké vált motívumával rólunk szól, minket jellemez. Papírra lejegyzett bemutatását a magyar névnek, a hozzá tartozó rangnak, értékeknek, minőségnek. Nemcsak régi nagy hírének, tehát a közösség korábbi teljesítményének, hanem a – részben arra épülő – mai fényének és mai tartalmának is.

A minket már valamelyest ismerők és a minket még csak most megismerők számára egyfajta összefoglaló tájékoztatást arról, hogy *kik vagyunk*, honnan jövünk, mit végeztek eleink, mi magunk mit tettünk le az asztalra, miről nevezetes a közelmúltunk és a jelenünk. Lenyomatot arról, hogy *hol tartunk*, *mire vittük*, mire tartjuk magunkat, mire tarthat minket a világ, tehát aspirációinkról, ambícióinkról, *fejlesztési és önmegvalósítási potenciálunkról*, terveinkről, esélyeinkről is.

A név s ezáltal a névjegy is mindig *egyedi*. Minközben beazonosít, a tulajdonosának esetenként egyes jellegzetességeire, sajátosságaira utal, s főként arra, amit tulajdonosa képvisel: munkájára, esetleg eszméire, elkötelezettségeire. Kiemel és összetéveszthetetlené tesz. A Napkút Kiadó könyve a szellem és a kép eszközeivel megérteti olvasóival a *mi* egyedi voltunkat, sajátosságainkat, értékes vonásainkat is, őseink nyelvének rejtett, ösztönösen bölcs világképétől gondolkodóink és feltalálóink újkori, elmélet tudatosan munkába fogó szellemi alkotásaiig.

A névjegyben a név mellett szereplő információ mindig *fontos* tényeket közöl. Ezek közül is elsősorban arra hívja fel a figyelmet, ami a névjegy *olvasójának érdekes, szükséges, hasznos* lehet. A névjegy belépőjegy a társadalmi *munkamegosztásba*, tisztázza, hogy ez és ez a tudás, képesség, *alkalmasság, szerepkör és hajlandóság* van tulajdonosának birtokában, és ő azt kész bevetni. Egyértelművé teszi a gazdájának a közösség felé lehetséges és vállalt *„hozzáadott értékét”*.

„HOZZÁADOTT ÉRTÉKÜNK”

A „hozzáadott érték” fogalmának lényege, hogy más és több, mint a csereértéke! A hozzáadott érték kicserélhetetlen, mert sajátos, egyszeri, kivételes, megismételhetetlen és pótolhatatlan. Különösen érzékletesen szerepel mindez a könyv építészeti, zenei, valamint újítóinkat és tudósainkat bemutató fejezeteiben.

De ez a könyv nemcsak a külvilágnak szól! Fontos, hogy *nekünk magunknak is* legyen *képünk* arról, hogy hol a helyünk a népek hazájában, a nagyvilágban. Legyen képünk róla, hogy mire voltunk és vagyunk képesek, mit érünk. És legyen *szavunk hozzá*, hogy mi a hivatásunk, a feladatunk, a számunkra jó és számunkra kívánatos jövőnk. Fontos ezeket felmutatnunk *magunknak, egymásnak, gyermekeinknek*, majdani unokáinknak. Fontos elmondanunk, hogy *jó magyarnak lenni*, és hogy *miért jó hozzánk tartozni*.

Kulturális kalauzunk kiegyensúlyozottan tesz eleget ennek a feladatnak is: túlzó pátosz nélkül, a nándorfehérvári győzelmet, a Corvinákat, a Bolyaiak munkásságát és Munkácsy világgraszoló képeit tárgyilagosan, összefüggéseikben említve érteti meg közönségével a hazai szellem nagyjainak és műveiknek jelentőségét.

A kulturális kalauz minden korosztályhoz közel hozza régi és modernebb hagyományainkat, vállalkozva a népművészet remekeinek, a székely kapunak és a varrottasoknak a bemutatására csakúgy, mint irodalmunk régebbi és közelmúltjának, Balassinak és a Nyugat szerzőinek, valamint a magyar sport teljesítményeinek, az Aranycsapat és úszóolimpikonjaink győzelmeinek a felidézésére.

A SOKSZÍNŰSÉGBEN BENNE VAN
A MI SZÍNÜNK IS

A most elkészült országnévjegy-kötet szellemi értelemben egyfajta sorozatba illeszkedik a szintén idén megjelent „Europe in Budapest” kötettel, amely a magyar főváros hagyományos kulturális sokszínűségét, a többi európai kultúra és a kisebbségi kultúrák budapesti lenyomatait mutatja be. Sajnos az eddig csak angolul jelent meg, pedig a magyar olvasó

számára is érdekes lehet, különösen ennek a könyvnek a kiegészítéseképpen.

Bizonyos értelemben a két könyvet érdemes együtt olvasni, mert együtt mutatják meg műveltségünk gazdagságának két oldalát: az egyik azt, hogy Magyarország kultúrája nemzetiségileg milyen sokszínű, a „magyar kultúra kalauza” pedig azt, hogy maga a magyar kultúra is ezerarcú. Mindkét kötet arról szól, hogy élvezzük, egyszersmind közkinccsé – és így az európaiság hozzáadott értékévé – tesszük ezt a csodálatos, örökölt sokszínűséget!

Azért is fontos, hogy a két könyvet egymás kontextusában lássuk, mert a kettő együtt arról szól, hogy a Lisszaboni Szerződésben az EU céljai közt tiszteletre méltónak minősített kulturális sokszínűséghez mi is hozzátartozunk. Hozzátartozik Magyarország sokszínűsége, és hozzátartozik a maga belső sokszínűségével a magyar kultúra egésze. Ha nem lennénk, szegényebb lenne Európa.

A „NÉVJEGY” RANGOT AD

Névjegyet akárki nem készített és nem oszt, hanem általában csak az, kinek van mit ráíratnia. Ez a kultúránk legjavát igen színvonalasan összefoglaló és bemutató, felkészült szakemberek tollából származó, szép kiállítású kötet fajsúlyosan érzékelteti, hogy van mit a névjegyre írunk: remek tények, teljesítmények és távlatok állnak a névjegyünkön.

Mint minden hasonlat, természetesen a névjegy metaforája is sántít, mert a névjegykártya általában felületen információkat közöl, míg ez a kötet imponáló alaposággal, pontossággal, jó arányérzékkel mutatja fel, amit tulajdonosáról tudni érdemes. Nemcsak tájékoztat, hanem „képbe is hoz”, perspektívába helyez, és egyfajta, szavakkal le nem írható atmoszférába von be. Mint minden jó alkotás, arrafelé alakítja a befogadónak a belső világát, hogy ne csak ismeretben, hanem lelkerőben, kedvben, ismeretben is gyarapodjon, önmaga és mások valós alapú megbecsülése révén tisztánlátóbb, szilárdabb, bizóbb legyen.

A kalauz összeállítói egész munkájukkal egyfajta köszönettel adóztak mindazoknak, akik a bemutatott kulturális örökséget felhalmozták. Mi meg köszönettel adózunk azoknak, akik ennek a kötetnek az összeállításán fáradoztak, meglehetősen formás, méltó „névjegyet” adva EU-elnökségünk kezébe.